

Тема уроку: Людина, що пережила війну... Незавершена історія.
Практичне заняття

Ключове питання:

Чому плачуть ветерани, і що ятрить душу поколінню, яке пам'ятає Другу світову війну

Мета уроку: підвести учнів до сприйняття подій та наслідків Другої світової війни через різні політичні, моральні та особистісні виміри; показати складність післявоєнного життєвого виміру та важливість історичної пам'яті як уроку заради мирного майбутнього.

Опорні терміни: біженці, Валаам, ветерани, військовополонені, ГУЛАГ, переміщені особи, репатріанти, ЮНІСЕФ, шталаг.

ХІД УРОКУ

КРОК 1.

Розмістіть частину запропонованих до уроку роздрукованих ілюстрацій (з підписами) у довільному порядку. Всього 10 ілюстрацій (по одній з кожного стікера, крім стікера 1).

КРОК 2. РОБОТА З ВІЗУАЛЬНИМ РЯДОМ

Озвучте ключове питання. Запитайте, якою мірою учням можуть допомогти впоратися з ключовим питанням знання, здобуті впродовж вивчення теми «Друга світова війна».

Перейдіть до інформаційного вступу. Акцентуйте увагу на очевидних протиріччях, з якими зіткнулося людство після війни. Поясніть, що впродовж уроку учні будуть досліджувати різні сторони цих протиріч. Свої міркування вони мають викласти в експертному висновку, початок якого міститься у «Робочому листку для учня».

КРОК 2. РОБОТА З ПАНЕЛЛЮ СТІКЕРІВ

СТІКЕР 1 Зачин

Попросіть учнів ознайомитись зі змістом стікера та проведіть загальне обговорення.

- Як інформація зі стікера пов'язана з темою уроку?
- Хто і як, на вашу думку, може говорити про події, що визначили повоєнну долю населення та світу?
- Чому суспільство повинне обговорювати проблеми, підняті у Матеріалах стікера?

КРОК 3. ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА В ГРУПАХ

Об'єднайте учнів у 10 груп (стікери 2–11) та визначте час для виконання завдання.

Кожна група отримує «свою» ілюстрацію, яка стане для неї вихідною точкою дослідження.

Учасники групи знаходять відповідний стікер, опрацьовують його зміст та Матеріали до нього.

Поясніть, що запитання у текстах більшості стікерів слугують радше орієнтиром в процесі дослідження, аніж контролюючим роботу учнів ресурсом.

Завдання вважається виконаним, якщо група склала експертний висновок свого історичного дослідження як частини загальної відповіді на ключове питання. Якщо під час дослідження учасники висловлюють особливі міркування, то їх слід записувати та враховувати під час презентації результатів дослідження.

КРОК 4. ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Організуйте презентацію висновків груп у будь-якій формі («круглий стіл», наукова конференція тощо). Учні матимуть можливість аргументувати чи ілюструвати свої позиції відповідними інформаційними джерелами, розміщеними у стікерах. При обговоренні використайте завдання та запитання запропоновані у стікерах.

- Чи вдалося знайти всі можливі відповіді на ключове питання?
- Що залишилося поза межами обговорення?

КРОК 5. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Запропонуйте учням вдома самостійно переглянути інформацію, з якою працювали інші учні, та обговорити її з батьками чи родичами. Якщо є можливість – записати їхні міркування щодо ключового питання для подальшого обговорення в класі.